

Τα επόμενα βήματα για το Πανεπιστήμιο Αθηνών

Του **ΘΑΝΟΥ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ***

Η ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να επιφέρει σημαντικά οφέλη στη χώρα μας. Εκτός από τις υψηλού επιπέδου σπουδές, μπορεί να ανακόψει τη φυγή Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό, να προσελκύσει ξένους φοιτητές, να προωθήσει την ανάπτυξη και να μειώσει την ανεργία.

Το Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), με παράλληλη πορεία τα τελευταία 182 χρόνια με το νέο ελληνικό κράτος, είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις στον χώρο της ανώτατης εκπαίδευσης, με άνω των 1.500 καθηγητών πανεπιστημίου, αντίστοιχο αριθμό λοιπού εκπαιδευτικού προσωπικού και διοικητικών υπαλλήλων, περίπου 50.000 ενεργούς φοιτητές, 700.000 τ.μ. κτιριακές εγκαταστάσεις και 33 διαφορετικά τμήματα.

Προ τετραετίας αναλάβαμε το πανεπιστήμιο εν μέσω βαθιάς οικονομικής κρίσης στη χώρα, ενώ ταυτοχρόνως βιώσαμε τη τεράστια διαθεσιμότητα του διοικητικού μας προσωπικού. Κινηθήκαμε με συγκεκριμένο σχέδιο, προσπαθώντας να

σταθεροποιήσουμε την εύρυθμη λειτουργία, να ολοκληρώσουμε έργα υποδομής, να οργανώσουμε τα οικονομικά και να στοχεύσουμε στη διεθνή αναγνώριση και στο κοινωνικό έργο του ΕΚΠΑ.

Τα τελευταία έτη, έγινε εντατική προσπάθεια υποβάθρου σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του πανεπιστημίου, στο ακαδημαϊκό και στο διοικητικό, στο οικονομικό και στον τομέα των υποδομών.

Στο ακαδημαϊκό και στο διοικητικό πεδίο, με στοχευμένες ενέργειες που ανέδειξαν το σημαντικό ερευνητικό έργο των καθηγητών, υπήρξε σημαντική άνοδος στις διεθνείς πανεπιστημιακές κατατάξεις. Βελτιώθηκε ριζικά η εξωστρέφεια σε διεθνές και σε εθνικό επίπεδο με την οργανωμένη κοινωνική προσφορά και παρέμβασή του. Εγιναν σημαντικά βήματα ενίσχυσης των δεσμών του ιδρύματος με τους αποφοίτους του. Εκπονήθηκε δεκαετής στρατηγικό σχέδιο και υποβλήθηκε προς έγκρισση ο νέος οργανισμός του πανεπιστημίου. Πιστοποιήθηκε η εκπαιδευτική διαδικασία – παρά τη μειωμένη

κρατική χρηματοδότηση. Προωθήθηκε η λειτουργία αγγλόφωνων μεταπτυχιακών και κυρίως προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών για φοιτητές της αλλοδαπής, όπως αυτό της Φιλοσοφικής Σχολής, καθώς και οι διεθνείς συνεργασίες (π.χ. Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο).

Στο οικονομικό πεδίο και στις υποδομές, παρά την κατά 70% μειωμένη χρηματοδότηση (σε σύγκριση με το 2010), με χρηστή διαχείριση, μελετημένες προτεραιότητες και οικονομίες κλίμακας, το Πανεπιστήμιο Αθηνών άντεξε. Η διαφάνεια και η θέσπιση κανόνων στην κατανομή των εσόδων ενίσχυσαν τη χρηματοδότηση της εκπαίδευσης και της έρευνας, αντικαθιστώντας την έλλειψη κρατικών πόρων. Επιπλέον, καθιερώθηκαν δράσεις, όπως η χρηματοδότηση της συμμετοχής σε διεθνή συνέδρια, καθώς και η αγορά καινοτόμων ερευνητικών και εκπαιδευτικών εξοπλισμών. Μειώθηκαν σημαντικά οι δαπάνες για ενοικιαζόμενους χώρους, ολοκληρώθηκαν μεγάλα έργα (Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής, Παλαιό Χημείο, κτίριο

Ακαδημίας-Σίνα, νέα πτέρυγα Αιγυπτειού Νοσοκομείου, νέο κτίριο του Μουσείου του Πανεπιστημίου οδού Θόλου), προγραμματίζεται η ανέγερση νέων κτιρίων (αποθήκης αποβλήτων στην Πανεπιστημιούπολη, Τμημάτων ΙΦΕ, ΤΕΑΠΗ, Ιατρικής, Οδοντιατρικής), εξασφαλίστηκε η μελέτη ανακαίνισης και χρηματοδότησης ορισμένων παλαιών κτιρίων (Νέο Χημείο, Θεολογική), ενώ γίνεται η καταγραφή αναγκών για τη Σχολή Θετικών Επιστημών και τη Φιλοσοφική. Εγινε ριζικός ανασχεδιασμός της αξιοποίησης των κληροδοτημάτων και εξασφαλίστηκαν σημαντικές δωρεές και χορηγίες, κυρίως από κοινωφελή ιδρύματα, για την ανάπτυξη των υποδομών του πανεπιστημίου και τη χρηματοδότηση μεταδιδακτόρων ερευνητών.

Η θέση που η Ελλάδα λαμβάνει στους δείκτες ανώτατης εκπαίδευσης βελτιώνεται από την ύπαρξη κορυφαίων καθηγητών, όπως και από τη διενέργεια πρωτοποριακής και αναπτυξιακής έρευνας. Δυσχεραίνεται, αντιθέτως, από την έλλειψη αυτοτέλειας των πανεπιστημίων

από το κράτος, καθώς και από την εκμάθηση μόνο μέσω της ελληνικής γλώσσας. Για να μπορέσει να επιτελέσει το ΕΚΠΑ, το πιο κεντρικό πανεπιστήμιο της χώρας, τον πρωταρχικό του ρόλο, χρειάζονται τα παρακάτω βήματα:

- Συνεργασίες, ενδοπανεπιστημιακές και διαπανεπιστημιακές, με εμπέδωση των ακαδημαϊκών αρχών που υπηρετήσαμε τα τελευταία χρόνια και τη διαφύλαξη του κύρους του πανεπιστημίου και των θεσμών του.
- Εξασφάλιση μεγαλύτερης χρηματοδότησης, πιο ευέλικτου νομοθετικού πλαισίου και διεκδίκηση νέων θέσεων προσωπικού όλων των κατηγοριών.
- Περαιτέρω ανάπτυξη της διεθνούς διάστασης και της εξωστρέφειας του πανεπιστημίου, καθώς και των ξενογλωσσών προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών), όπως επίσης και αναβάθμιση της διά βίου εκπαίδευσης (διά ζωής και με e-learning, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό).
- Συνεχής ποιοτική αναβάθμιση και πιστοποίηση των προγραμμά-

των σπουδών, με χρήση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

• Ενεργοποίηση των ερευνητικών ινστιτούτων-κέντρων αριστείας ως οριζόντιων διεπιστημονικών ακαδημαϊκών δομών, που προκαλούν συνέργειες, καθώς και χρηματοδότησή τους από πόρους του ιδρύματος, δημιουργία τεχνοβλαστών και προώθηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας μέσα από το νεοσύστατο Κέντρο Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας.

Θέλω να ευχαριστήσω όλη την πανεπιστημιακή κοινότητα για την εξαιρετική και εποικοδομητική συνεργασία μας όλο το προηγούμενο διάστημα. Μαζί, με συντονισμένα και σταθερά βήματα, αντιμετωπίσαμε τα προβλήματα στο παρελθόν, εργαζόμεστε συλλογικά στο παρόν και στοχεύουμε στη συνεχή βελτίωση του πανεπιστημίου μας, για να επιτελέσει τον καιρό ρόλο του στην ανασύνταξη και στην ανάπτυξη της χώρας μας.

* Ο κ. Μέλιτιος (Θάνος) Δημόπουλος είναι πρόεδρος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

